

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Назва дисципліни	DP044 Менеджмент/Management
Рівень фахової передвищої освіти	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	05 Економіка
Спеціальність	051 Економіка
Освітня програма	Економіка
Семестр	3 семестр (9 кл)
Курс	2 курс (на базі базової середньої освіти)
Анотація курсу	Дисципліна формує у студентів систему знань про суть управління в організації, розкриває основи теорії, методології та практики менеджменту в сучасних ринкових умовах. Головною метою викладання дисципліни є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення, комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів менеджменту на підприємстві з урахуванням процесів, що відбуваються в ньому, формування розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття ефективних управлінських рішень
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=637
Мова викладання	українська
Лектор курсу	Боровик Тетяна Михайлівна, викладач, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист канали комунікації: Група в Telegram СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: borovikm103@gmail.com
Місце дисципліни в освітній програмі	
Освітня програма	http://csbc.edu.ua/documents/otdel/koop124_e.pdf
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.
Перелік спеціальних	СК 5. Здатність планувати діяльність суб'єктів

<p>компетентностей (СК)</p>	<p>господарювання в умовах мінливого середовища. СК 6. Здатність вирішувати професійні завдання з організації діяльності окремих підрозділів суб'єктів господарювання. СК 7. Здатність виконувати завдання, пов'язані з функціонуванням системи управління суб'єктів господарювання. СК 10. Здатність самостійно виявляти проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення при аналізі конкретних ситуацій економічного характеру. СК11. Здатність відповідно до поставлених завдань обирати відповідний інструментарій для аналізу соціально-економічних явищ.</p>
<p>Перелік програмних результатів навчання</p>	<p>РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності. РН 4. Застосовувати всебічні спеціалізовані емпіричні та теоретичні знання для розв'язання практичних ситуацій. РН 5. Використовувати сучасні інформаційні і комунікаційні технології для розв'язання професійних завдань. РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу). РН 9. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. РН 11. Планувати основні економічні показники підприємства (підрозділу) для підвищення ефективності діяльності. РН 12. Розв'язувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу). РН13. Володіти методами й інструментарієм для виконання управлінських рішень щодо функціонування підприємств (підрозділу). РН 14. Знаходити оптимальні, обґрунтовані, творчі рішення для розв'язування професійних завдань. РН 15. Володіти навичками міжособистісної взаємодії, які дають змогу досягати професійної мети. ПРН 16. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для проведення аналітичних досліджень, підготовки та представлення звітів.</p>
<p>Опис дисципліни</p>	
<p>Структура навантаження на студента</p>	<p>Загальна кількість годин – 150 Кількість кредитів – 5 Кількість лекційних годин – 30 Кількість практичних занять – 30 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 90 Форма підсумкового контролю – екзамен</p>

Методи навчання	Вербальний метод; пояснювально-демонстраційний метод; метод проблемного викладання; репродуктивний метод; робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування тощо); метод візуалізації (презентація, метод ілюстрації).
Зміст дисципліни	
Тема 1. Тема 1. Сутність менеджменту та його складові.	Управління як процес. Сутність менеджменту, його складові частини та види. Менеджер, його місце та роль в організації. Принципи менеджменту. Рівні управління в організації.
Тема 2. Еволюція управлінської думки. Розвиток управлінської думки в Україні.	Основні етапи становлення та розвитку менеджменту як науки: домонополістичний етап; етап «наукове управління підприємством»; етап «адміністративно-бюрократичний підхід»; етап «рух за гуманні стосунки»; сучасний етап: системний підхід, ситуаційний підхід. Основні етапи розвитку управлінської думки в Україні..
Тема 3. Функції менеджменту. Планування як функція менеджменту	Функції менеджменту, їх взаємозв'язок. Класифікація функцій менеджменту. Функції менеджменту за А.Файолем, М.Месконом. Сутність і зміст планування як функції менеджменту. Завдання планування як функції менеджменту. Взаємозв'язок планування з іншими функціями менеджменту. Різновиди планування: стратегічне, тактичне, оперативне. Формування цілей і місії організації. Бізнес-планування.
Тема 4. Організація як функція менеджменту	Місце функції «організація» в системі управління, її зміст. Організація взаємодії. Делегування, відповідальність та повноваження. Типи повноважень. Поняття організаційної структури. Типи організаційних структур управління. Централізація, децентралізація організації.
Тема 5. Мотивація та контроль як функції менеджменту	Поняття мотивації, як функції менеджменту. Змістовні теорії мотивації: теорія ієрархії потреб А. Маслоу, теорія набутих потреб Д. МакКлеланда, двофакторна теорія Ф. Герцберга, теорія ERG К. Альдерфера. Процесуальні теорії мотивації. Методи мотивації. Контроль в системі менеджменту. Види контролю та їх характеристика. Головні системи контролю. Процес контролю. Основні характеристики ефективного контролю
Тема 6. Групова динаміка	Поняття групи і групової динаміки. Етапи розвитку групи. Формальні і неформальні групи в організації. Фактори, що впливають на ефективність групи. Особливості управління різними типами груп у сучасних організаціях.
Тема 7. Комунікації в менеджменті	Поняття комунікації та комунікаційного процесу. Типи комунікацій: формальні та неформальні. Канали та засоби комунікації. Особливості міжрівневих, горизонтальних та діагональних комунікацій. Вербальна і невербальна комунікація. Комунікаційні бар'єри.

Тема 8. Розробка та ухвалення управлінських рішень	Сутність та особливості управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Процес прийняття управлінських рішень. Методи прийняття управлінських рішень. Фактори, що впливають на прийняття управлінських рішень. Форми реалізації управлінських рішень
Тема 9. Керівництво та лідерство в організації	Вплив і влада. Форми влади. Сутність керівництва і лідерства, їх спільності і відмінності. Стиль керівництва. Типи лідерства. Лідери сучасного бізнесу. Риси лідера. Формування ефективного стилю лідерства
Тема 10. Управління конфліктами і стресами	Сутність конфлікту, його елементи та стадії. Типи конфліктів. Причини виникнення конфліктів їх та наслідки. Шляхи і методи вирішення конфліктів. Роль менеджера у вирішенні конфліктів. Природа стресу та причини його виникнення. Управління стресами.
Тема 11. Ділова кар'єра в менеджменті	Поняття та види ділової кар'єри. Етапи ділової кар'єри. Управління діловою кар'єрою персоналу. Вертикальна, горизонтальна та доцентрова кар'єри, їх особливості. Успішні менеджери та їх досвід побудови професійної кар'єри.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Використання ШІ	Використання ШІ під час виконання завдань регламентується Політикою «Використання ШІ в освітньому процесі ЧДБК» Завдання мають маркування регламенту використання ШІ.
Підсумковий контроль	Іспит

Система оцінювання

Система оцінювання підсумкової успішності студентів поділяється на **поточний контроль** та **семестровий контроль**.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру і охоплює всі види аудиторної роботи (практичні, семінарські заняття) та виконання індивідуальних завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за цей вид контролю, становить 100.

Підсумковий контроль

Відбуватися у формі іспиту

Розрахунок підсумкової оцінки:

Підсумкова оцінка (O) розраховується як сума балів за роботу в семестрі (S) та балів за іспит (T), кожен з яких має максимальну вагу 100 балів. Вагові коефіцієнти для обох компонентів однакові та дорівнюють **0,5**.
Формула: $O=(S \times 0.5)+(T \times 0.5)$

Види навчальної роботи	Загальна кількість балів
Усні відповіді (2 x 5 балів)	10
Самостійні роботи (2 x 5 балів)	10
Тестові завдання (6 x 5 балів)	30
Модульні контрольні роботи (2 x 10 балів)	20
Індивідуальна самостійна робота (презентація)	15
Індивідуальна самостійна робота (онлайн-курси на платформах Prometheus або EdEra)	15
Разом	100

Критерії оцінювання для кожного виду навчальної роботи

Критерії оцінювання усних відповідей:

5 балів – студент демонструє відмінний рівень знань, ґрунтовно й послідовно розкриває запитання, вільно володіє економічною термінологією та навчальним матеріалом на рівні лекцій, підручників та додаткових джерел, демонструє здатність до аналізу, порівняння, узагальнення, виклад матеріалу логічний і системний, висновки повні, аргументовані та свідчать про глибоке розуміння теми.

4 бали – студент демонструє високий рівень знань, повністю розкриває сутність поставленого запитання, відповіді логічні, аргументовані та іноді ілюструються прикладами з практики, економічна термінологія використовується правильно, допускаються лише окремі несуттєві неточності, висновки чіткі й обґрунтовані.

3 бали – студент демонструє достатній рівень знань, у цілому правильно відповідає на поставлене запитання, володіє основними поняттями та категоріями, виклад матеріалу логічний, але неповний, із неточностями та дрібними помилками, висновки сформульовані правильно, але не завжди глибоко та аргументовано.

2 бали – студент демонструє посередній рівень знань, у загальних рисах орієнтується в темі запитання, але матеріал подає поверхнево, відповіді неповні та потребують допоміжних уточнень викладача, допускаються суттєві помилки у викладенні, висновки нечіткі й недостатньо обґрунтовані.

1 бал – студент демонструє низький рівень знань, не розуміє суті поставленого запитання, не володіє базовою економічною термінологією, не може відповісти навіть за допомогою викладача, допускає грубі змістові помилки та не здатен сформулювати елементарні висновки.

Критерії оцінювання самостійних робіт:

5 балів – студент демонструє відмінний рівень практичних умінь та навичок у розв'язуванні завдання, повністю володіє методикою його виконання, правильно й послідовно застосовує формули, дотримується усіх вимог щодо оформлення, логіка розв'язку є чіткою й завершеною, висновки сформульовані правильно, повно та обґрунтовано.

4 бали – студент демонструє високий рівень практичних умінь та навичок у розв'язуванні завдання, правильно застосовує методи й формули, дотримується логіки та послідовності виконання, оформлення в основному відповідає вимогам, висновки правильні й обґрунтовані, допускає поодинокі несуттєві неточності.

3 бали – студент демонструє достатній рівень практичних умінь та навичок у розв'язуванні завдання, володіє основними методами його виконання з правильним застосуванням формул, допускає несуттєві помилки та неточності, частково порушує логіку викладення,

формулює загалом правильні, але не завжди повні висновки.

2 бали – студент демонструє посередній рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, частково володіє методикою його виконання, робить значні помилки при застосуванні формул, не завжди дотримується послідовності дій, формулює висновки поверхнево та не чітко обґрунтовує їх.

1 бал – студент демонструє низький рівень практичних умінь та навичок у розв’язуванні завдання, недостатньо володіє методикою його виконання, допускає суттєві помилки, демонструє нездатність застосувати набуті знання при розв’язуванні практичних завдань та формуванні висновків.

Критерії оцінювання тестових завдань:

Блок тестових завдань включає 30 запитань відкритого типу з однією правильною відповіддю.

5 балів – студент правильно відповів на 24-30 запитань, що свідчить про відмінний рівень знань, повне та глибоке розуміння навчального матеріалу, вміння правильно й безпомилково застосовувати здобуті знання.

4 бали – студент правильно відповів на 18-23 запитань, що характеризує високий рівень знань, уміння орієнтуватися в основних поняттях і застосовувати матеріал у типових ситуаціях, при цьому можливі поодинокі неточності.

3 бали – студент правильно відповів на 12-17 запитань, що демонструє достатній рівень знань, розуміння основних положень теми, хоча залишаються помилки та неточності, які не дозволяють вважати знання глибокими.

2 бали – студент правильно відповів на 6-11 запитань, що свідчить про поверхневе засвоєння матеріалу, неповне розуміння суті теми та значні прогалини в знаннях.

1 бал – студент правильно відповів лише на 1–5 запитань, що свідчить про дуже низький рівень знань, відсутність розуміння навчального матеріалу та нездатність орієнтуватися в основних поняттях.

Критерії оцінювання модульних робіт:

Модульна контрольна робота оцінюється у 10 балів і складається з трьох завдань: перше – тлумачення економічних термінів (3 бали), друге – охарактеризувати внесок у розвиток теорії і практики менеджменту науковців, згідно варіанту (3 бали), третє – вирішення управлінської ситуації (4 бали).

9–10 балів – робота виконана у повному обсязі; економічні терміни (3 бали) – подані правильно, чітко, з використанням наукової термінології; внесок науковців у розвиток менеджменту (3 бали) – розкрито повно, з прикладами та поясненнями, показано зв’язок теорії з практикою; управлінська ситуація (4 бали) – розв’язана правильно, з логічними кроками, обґрунтованими рішеннями та аргументованими висновками; оформлення охайне та відповідає встановленим вимогам.

7–8 балів – усі завдання виконані; економічні терміни – здебільшого правильні, проте з окремими неточностями чи неповнотою; внесок науковців – описаний, але поданий без глибокого аналізу чи з окремими помилками; управлінська ситуація – вирішена, проте є незначні помилки у поясненнях або неповна аргументація; оформлення зрозуміле, допускаються дрібні недоліки.

5–6 балів – робота виконана частково; економічні терміни – подані з неточностями або спрощено; внесок науковців – поверхневий, без достатньої аргументації чи прикладів; управлінська ситуація – містить суттєві помилки або пропущені етапи розв’язання; розрахунки та висновки непослідовні, оформлення має помітні недоліки.

0–4 бали – завдання виконані частково або зовсім не розкриті; економічні терміни – неправильні чи відсутні; внесок науковців – не розкритий або з грубими помилками; управлінська ситуація – нерозв’язана або нелогічна; висновки відсутні, оформлення не відповідає вимогам, робота подана з порушенням термінів.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (презентація)

13–15 балів – презентація подана вчасно, виконана у повному обсязі, зміст повністю розкриває тему, матеріал подано логічно й послідовно, слайди структуровані та візуально оформлені відповідно до встановлених вимог, використано ілюстрації, схеми чи приклади для кращого розуміння, доповідь супроводжується впевненим усним поясненням, студент аргументує власні висновки та демонструє вміння працювати з інформацією.

9–12 балів – презентація подана вчасно, тема розкрита здебільшого повно, але можливі незначні неточності або пропуски в змісті, структура в основному логічна, проте є окремі недоліки у послідовності викладу, оформлення переважно відповідає вимогам, усний виступ достатньо впевнений, але аргументація чи висновки місцями поверхові.

5–8 балів – презентація подана із затримкою або виконана частково, матеріал розкриває тему неповністю, є суттєві недоліки у структурі, логіці чи оформленні слайдів, використано мінімум ілюстративного матеріалу, виступ студента невпевнений, аргументація слабка або відсутня, висновки поверхневі чи неповні.

0–4 бали – презентація виконана частково або не відповідає темі, більшість матеріалу подано неправильно чи непослідовно, структура та оформлення не відповідають вимогам, відсутні ілюстрації чи допоміжні матеріали, виступ студента не підготовлений або відсутній, висновки відсутні, порушено терміни подання.

Критерії оцінювання індивідуальних робіт (онлайн-курси)

13–15 балів – онлайн-курс пройдено повністю, подано сертифікат, прогрес за пройденим курсом становить 90-100 %, усі обов'язкові модулі й тести виконано коректно та своєчасно.

9–12 балів – онлайн-курс завершено з прогресом 70–89 %, сертифікат подано, більшість модулів виконана, можливі окремі пропуски чи незначні затримки у виконанні завдань.

5–8 балів – онлайн-курс завершено з прогресом 60–79 %, сертифікат або підтвердження про проходження курсу надано, частина модулів виконана з помилками або не завершена вчасно.

0–4 бали – онлайн-курс завершено з прогресом нижче 60 %, сертифікат відсутній, однак надано підтвердження про завершення більшої частини курсу, значна частина модулів не виконана, завдання подані із суттєвим запізненням або не завершені.

Шкала оцінювання		
ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
2. Бойко Г. Основи менеджменту: Навчальний посібник. Івано-Франківськ: «Лілея НВ», 2015. 336 с.
3. Буковинська М.П., Сладкевич В.П. Управління персоналом: підручник. Київ: Кондор, 2013. 704 с.

4. Дикань Н.В., Борисенко І.І. Менеджмент: Навчальний посібник для студентів, аспірантів, викладачів ВНЗ. Рекомендовано МОН. Київ: Знання, 2008. 389 с.
5. Мазаракі А.А. Основи менеджменту: підручник для студентів вищих навчальних закладів. Харків: Фоліо, 2014. 846 с.
6. Мальська М., Білоус С. Менеджмент організацій: теорія та практика: Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 190 с.
7. Мостенська Т.Л., Новак В.О., Луцький М.Г., Ільченко О.В. Менеджмент: Підручник. – 2-ге вид. Київ: Кондор-Видавництво, 2012. 758 с.
8. Назарчук Т. В. Косіюк О.М. Менеджмент організацій: Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 560 с.
9. Осовська Г.В. Осовський О.А. Менеджмент організацій: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2007. 676с.
10. Страпчук С. І., Миколенко О. П, Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 356 с.
11. Рутьєв, В. А., Гуткевич С.О. Менеджмент: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 312 с.
12. Шатун В.Т. Основи менеджменту: Навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. 376с.
13. Шегда А.В. Менеджмент: Підручник. Київ: Знання, 2004. 687 с.
14. Peter Vohall, John Purcell, Patrick Wrigh Human resource management: Oxford University Pres. 2010. 674 p. <https://www.pdfdrive.com/oxford-handbook-of-human-resource-management-e24456789.html>
15. Principles of Management. Publisher: University of Minnesota Libraries Publishing. 2015. URL: <https://open.umn.edu/opentextbooks/textbooks/34>

Інтернет ресурси

1. Coursera (<https://www.coursera.org/>)
1. Prometheus (<https://prometheus.org.ua/>)
2. Khan Academy (<https://www.khanacademy.org/>)
3. Forbes (<https://www.forbes.com/>)
4. Harvard Business Review (<https://hbr.org/>)
5. McKinsey & Company Insights (<https://www.mckinsey.com/featured-insights>)
6. MindTools (<https://www.mindtools.com/>)
7. Management Study Guide (<https://www.managementstudyguide.com/>)
8. Google Scholar (<https://scholar.google.com/>)